

ТЕТРАДКИТЕ

Тя звучеше заинтригувано по телефона сутринта. Да, наистина правели такава поредица. Да, наистина плащали за такива мемоари доста добре, не крайно добре, но ако се огледал човек, щял да види и доста по-зле. Александър не искаше да се оглежда. Той виждаше само долния край на слушалката, опряна до ухото му, и оттам, чрез един поток от негови вътрешни частици, които летяха в противоположна посока на гласа ѝ, виждаше устните ѝ от другата страна на връзката, любознателния ѝ прилежен, малко остър нос, очите ѝ, живи и тъмни като бодливи горски плодове, и огромните ѝ гърди, които се вълнуваха при всеки повод. Хората обикновено се вълнуваха, когато разказваха собствените си истории, и най-много се вълнуваха във възмущението си, беше забелязал Александър. А нейните гърди бяха в състояние да се вълнуват, когато тя изслушваше другите и дори когато те я прекъсваха на средата на изречението. Тогава тя млъкваше с отворена културна уста и изчакваше да види какво имат да казват. В такъв момент спираше гърдите си с ръка, за да не се вълнуват, и Александър мечтаеше да е тази ръка, притисната върху задъханата им маса.

Александър беше двацет и пет годишен, строен, с

физика на доберман и също толкова здрави зъби. Ходеше навсякъде с една мърлява червена раница и платнени кецове, които връзваше до средата. Чувстваше, че има много какво да даде на света, но въпросът беше дали светът му го искаше. Тя звучеше заинтригувано. Дано не я беше събудил в нетърпението си. Дали беше по нощница? Дали спеше с нощница, или просто си лягаше гола между чаршафите и заспиваше под бремето на гърдите си? Тя беше дванайсет години по-възрастна от него. Сигурно отдавна беше свикнала с особеностите на тялото си и беше престанала да ги възприема като нещо особено, но за Александър те си бяха големи особености. Тя се казваше Диана.

Александър превеждаше на хонорар за издателството ѝ и на всеки три-четири месеца завършваше по една книга за вампири. Понякога му се случваше да работи и с тамплиери, магове или пазители на древни култове, попаднали в необичайни обстоятелства. Общо взето, героите му дърпаха конците на света, докато някой по-прозорлив единак не им видеше сметката. Беше се усъвършенствал в изрази като „студени тръпки преминаха по гръбнака ѝ“ и „яростни пламъчета засияха в бледите му очи“. Можеше да ги бродира всеки ден след лекции, докато съквартирантът му Божо гледаше телевизия в същата стая. Думата „тайна“ присъстваше в повечето заглавия, които идваха при него, а ако не присъстваше, той я добавяше. Диана много се вълнуваше от нея.

След завършването на всеки превод той отиваше в редакцията и вземаше поредната поръчка. Качваше се по стълбите на старата къща до втория етаж, където се намираще офисът, и се надяваше Диана да е там, а ако не е там, двете редакторки да го поканят на един чай, та да може да я изчака. Те избягваха да го канят на чай, за-

щото той го пиеше прекалено дълго, въртеше очи към вратата и им губеше времето. Когато я нямаше, Диана винаги му оставяше на бюрото си следващата книга за превод с бележка за него. Александър събираше тези бележки с лекокрилия ѝ почерк в предното отделение на раницата си и от време на време ги разглеждаше. Върху всички тях бе написано само неговото име, но това ни най-малко не го отегчаваше. „А“-то се стрелваше в духовни аспирации нагоре, „р“-то заораваше надолу в стаена страст и всичко бе наклонено надясно по един отзивчив начин. Бележките обаче се оказваха недостатъчни за по-задълбочена връзка.

Мъжът ѝ Максим беше доста симпатичен човек и приемаше издателството за свое. За него се знаеше, че има друг бизнес, макар че никой не беше успял да разбере какъв е той. Постоянно канеше Александър по разни премиери и Александър ги посещаваше с надеждата, че накрая ще пийне по едно вино във вълнуваща близост с жена му. Премиерите като цяло бяха скучни и това бяха по-добрите премиери. Авторът си мънкаше нещо под носа, приятелите го хвалеха, някой критик казваше, че книгата е знак за нов ренесанс на литературата, и авторът попиваше всяка дума, защото знаеше, че скоро няма да му се случи да слуша такива думи отново. Диана обикновено седеше на първия ред сред публиката, кимаше на автора с окуражаваща усмивка и от време на време се обръщаше назад да види дали всички места са запълнени. В такъв момент Александър ѝ помахваше с няколко пръста. Диана беше стеснителна и бързаше да обърне напред главата си заедно с цялата си зарадвана усмивка.

Александър намираще нещо тайнствено и загадъчно в нея, нещо аристократично и приповдигнато, нещо

недостъпно и непостижимо и всички други качества, характерни за хората, до които не си се доближавал на по-малко от десет сантиметра, а ти се е искало. Мъжът ѝ често можеше да бъде видян с отворен чипс в ръка или да върти около показалеца си връзка ключове. Тренираше айкидо, за да се разтоварва от стреса, гледаше благо-склонно с раздалечените си очи и тупаше хората по раменете, когато беше в настроение. Понякога издебваше Александър, извиваше му ръката зад гърба и така се шегуваше. Със съпруга не беше толкова трудно да се влезе във физически контакт.

Александър седна пръв в кафенето и зачака. Сутринта беше свежа, мразовита, слънчева, преизпълнена с миризмата на събуждаща се земя и дървесни пъпки в предстартово напрежение. Свирукаха някакви птици, въпреки че според календара беше още зима. Дали Диана щеше да дойде? Дали щеше да прекоси Докторската градина, за да вземе лично материалите, които той ѝ предлагаше? Беше отказал да се срещнат в офиса ѝ, защото не искал да вади тетрадките пред другите, да ги остави някъде, където могат да се загубят, да занимава хората в редакцията с нещо, което все още за него е личен въпрос, и въобще Диана така и не разбра защо тетрадките не могат да бъдат донесени в офиса. За Александър това беше единствената възможност да се срещне с нея насаме. Или ако имаше друга такава, още не я беше измислил. Той пиеше коняк, гледаше към витрината и стискаше раницата на коленете си.

Диана наистина дойде. Зададе се насреща със сериозната си физиономия и вталеното си манто, което трудно се закопчаваше от кръста нагоре. Очите ѝ блуждаеха по витрините, за да открият зад коя от тях е седнал Александър. Той ѝ помахаше както винаги с няколко пръста. Тя

го видя и се насочи към кафенето. Той взе чашата в ръка и приготви светското си изражение. Стомахът му се свиваше. Наоколо цареше приятен полумрак за разлика от режещата светлина навън.

– Много е мрачно тук, да излезем на въздух – бяха първите ѝ думи.

– Разреш ми да ти поръчам един коняк.

Думите „разреш ми“ бяха добавени за удължаване на изречението и повишаване на стила. В момента, в който ги произнесе, Александър усети колко кухо дрънчат.

– Коняк по това време? Ти винаги ли толкова отрано пиеш? Не, не искам коняк.

Александър престана да си я представя гола и се изправи на ръба на паниката.

– Добре де, нещо друго. Едно уиски примерно.

Ама че скапана идея, за разлика от коняка уискито те настройва на делова вълна.

– Не, не, благодаря.

– Ром? Чаша вино? „Секс он дъ бийч“?

Той се сепна, че го е произнесъл, а Диана потрепна и се огледа. Но все пак седна на масата.

– Ами тогава ти си избери. Много искам да пийнем по нещо. Колкото да погледнеш какво съм ти донесъл.

Тя отново се огледа.

– Виж, не искам да оставаме тук. Тук всяка сутрин идва един наш сътрудник, журналист е, води предаване за книги по радиото. Сяда на някоя от вътрешните маси, отваря си лаптопа, поръчва си една водка, поне така казва той, и си я пие сам. Ако още не е дошъл, значи всеки момент ще дойде.

– И какво като дойде?

– Не, не, познаваме се много добре и никак не ми се ще да се засичаме тук.

– Ами един сок поне! – попита умолително Александър и посегна да отвори раницата си. – Тебе май въобще не те интересува какво съм ти донесъл.

Тя поклати глава и докосна ръката му. Пръстите ѝ бяха ледени и от тях удряше ток.

– Да отидем някъде другаде – помоли Диана.

– Къде другаде? Тук наоколо има само заведения за сандвичи и цветарски магазини. А, знам една хубава кръчма надолу по малките улички! Можем и да обядваме там.

Александър се опита да задържи ръката ѝ, но тя се изплъзна.

– Не, в никакъв случай. На обяд имам ангажимент и въобще скоро ще трябва да потеглям към издателството. Паркирала съм наблизко и ще ми вдигнат колата.

Той я гледаше като ученик, който след дълго мълчание пред черната дъска чака да му напишат оценката.

– Ела да излезем в градинката и там ще ми обясниш – каза накрая тя.

Тръгнаха из алеите и понеже градинката не беше много голяма, започнаха да се въртят около паметника. Имената на докторите, загинали по време на Руско-турската война, бяха изсечени върху каменната му пирамида с четливи букви. Никой никога не ги четеше. Наблизко имаше закътана сред храстите пейка. Двамата седнаха на нея. Денят беше мразовит, но яркото слънце падаше право върху тях и напичаше откритите части на кожата им. Миришеше на размразена кал. От дърветата капеха студени капки.

Настана неловка пауза, която Александър нямаше нищо против да удължи до няколко часа. Не беше удобно като в заведението, чистият въздух действаше отрезвяващо и въобще нищо не се случваше, както го беше

планирал. Но докато седяха на пейката и с известно неудобство попиваха слънчевата светлина, на него му хрумна, че първата среща все пак се е състояла. Ако тя харесаше идеята му, със сигурност щеше да има и други срещи за в бъдеще. Приятни творчески срещи, белязани от умни тихи разговори. Все по следобед и на все по-тъмно. Още имаше шанс, само трябваше да си изиграе добре козове. Единствения коз.

„Ако пуших – помисли си той, – сега щях да запаля цигара. Цигарите са толкова необходими, ако искаш да поседиш с някого спокойно, без да се стягаш. Вдишваш дима, издишваш го, няма нужда да измисляш интересни теми за разговор, няма нужда дори да си умен. Самото пушене те прави интересен и това е достатъчно. Създава връзки. Подказва възможности. Да пушиш с някого означава да дишаш с някого. Да осъзнаваш общия въздух. Сходните интереси. Дискретното съзаклятие. Гърдите ви да се повдигат и отпускат едновременно. Поне тя да пушеше, щях да запаля и аз.“

Тя също не пушеше.

През премрежените си от слънцето очи той долови, че Диана се размърда нетърпеливо, сякаш беше дочула мислите му. Сладкото безвремие беше изтекло. Александър постави раницата си между нея и себе си на пейката.

– Вътре са дневниците на прабаба ми.

– Каква е тя? Някаква историческа личност?

– Не, козметичка.

Изпод деликатната усмивка лицето на Диана се изпълни със загрижено съмнение. Александър побърза да продължи.

– Била е козметичка на жените на големците от ЦК. Правила им е билкови маски, скубала им е космите от

носа, триъгълниците, такива работи. И си е записвала всичко, което са ѝ говорили една за друга. И за мъжете си. Кой с коя е бил. Кого е прецакал. Какво е откраднал. По онова време е нямало психоаналитици и тогава, нали, какво ти остава – личният шофьор, фризьорката и козметичката. Постоянно са се топили една-друга другарките. Ето ги, петнайсет тетрадки.

Диана погледна в раницата му. Отвътре се вдигна прахолякът на пожълтяла и разпадаща се хартия. Върху твърдите корици на най-горната тетрадка беше отбелязано със старателни равни цифри 1956–1958 г. Диана я вдигна внимателно и ръцете ѝ потрепериха.

– И ти ми даваш това? Аз... аз нямам думи. Това е история! От това време всичко е история.

Мантото ѝ заподскача от вълнение.

– Не, аз не ти ги давам завинаги, а само временно. Сега ти ги давам да ги прегледаш и ако искаш, дори да ги препишете там на чисто, в издателството. Но да не излизат от офиса, защото всичко може да се случи. Не искам да изчезне някоя. Само на тебе мога да ти се доверя. А аз ще изчитам преписаното, за да го одобря. Все пак, нали, прабаба ми очевидно е била графоманка, не искам утре хората да ме подиграват за някоя глупост. Вътре има доста горещи сцени... какво гледаш?

Диана се беше втренчила между две клонки на храсталаците и дишаше напрегнато.

– Какво прави той тук?

Александър погледна след нейния поглед и видя Максим с небрежна походка да обикаля по една от алеите. Не беше от хората, които сутрин се разхождаха из градинките. Или може би беше, но не правеше впечатление на такъв. В лявата си ръка държеше кесия пуканки, а очите му сякаш разглеждаха пейзажа много внимателно.